

Finansielle institutioner

Indledning

I et moderne samfund, beskæftiger borgerne sig konstant med finansielle institutioner. Det er alt fra de banker der låner dem penge til deres nye bil, til de forsikringsvirksomheder der forsikrer bilen, over de investeringsvirksomheder der investerer deres pension i bilproducentens aktier. Den spredning af risiko, adgang til kapital og mulighed for investering som disse giver adgang til er nødvendigt for vores samfund. Vi bør give dem størst mulig handlefrihed inden for lovens rammer, og sætte disse rammer så branchen økonomiske-, klimamæssige, og sociale ansvar ikke negligeres uden at blande os unødvendigt i deres drift.

Der eksisterer dog også en række problemer med disse institutioner. Det går galt, når banker vælger at forsøge at omgå reglerne, og ender i omfattende hvidvasksager. Det går galt, når vi tillader finansielle instrumenter på markedet som forbrugerne ikke kan gennemskue, såsom avancerede kviklån, eller instrumenter som ikke engang bankerne selv kan gennemskue som de derivater der var med til at skabe den amerikanske finanskrise. Det går galt når vi giver bankerne for stor magt over økonomien ved at lade dem ignorere den risiko de udsætter sig selv og deres kunder for, og herefter med det samme redder dem fordi vi ikke kan tåle at de krakker. Det går galt når vi som investorer i de finansielle institutioner, ikke kan gennemskue om vores penge investeres med bæredygtighed for øje og når bankhemmeligheden misbruges til at massiv skatteunddragelse. Det er problemer som disse vi ønsker at løse i dette program.

Regulation af risiko

Et af de store problemer ved moderne finansielle institutioner, er dem der skabes når deres handler ender skidt og de står tilbage med et tab. Chancen for at dette sker, bankernes risiko, er ikke som sådan skidt i sig selv. Det er en del af den måde finansielle markeder fungerer: forskellige instrumenter er forbundet med forskellige risici. Det er det, der skaber årsagen til at købe og sælge i første omgang.

Et marked uden regulering af risiko kan dog heller ikke fungere. Den finansielle sektor præges af en række forskellige markedsfejl, som forhindrer de markedsmekanismer vi ellers stoler på i at drive den finansielle sektor. Et eksempel kan være finansielle institutioner der sidder med mere information, hvilket de kan bruge til at vildlede deres kunder. Det kan også være problematisk, at

institutioner i et moderne samfund er dybt gensidigt afhængige. Det kan betyde, at starter en krise et sted, vil det kunne starte en vidtrækkende dominoeffekt af konkurser.

Dette sker ved sammenfaldet af institutioner der betragtes som “Too big to fail”, hvor staten tidligere ofte har set sig nødsaget til at agere sidste udvej og låne penge til bankerne. Dette system ser vi i Radikal Ungdom som udgangspunkt som problematisk. Det giver bankerne et incitament til at tage for risikable beslutninger i forventningen om at skulle de fejle, så vil de blive understøttet af staten, hvor vi hellere ser, at et system hvor bankerne dækker for hinanden oprettes. Løsningen er heller ikke, at finansielle institutioner skal splittes op af risikohensyn. Vi foreslår i stedet, at vi arbejder videre med de mere omfattende krav til finansielle institutioners sikkerhed, som er blevet bygget op i EU efter finanskrisen.

Derfor mener Radikal Ungdom

- ❓ At reglerne for uigennemskuelige instrumenter som dem der delvist forårsagede den globale finanskrisen skal strammes, gennem deltagelsen i den Europæisk Kapitalmarkedsunion.
- ❓ At staten som udgangspunkt ikke skal agere lender of last resort, men at denne rolle i stedet skal udføres af en fælles fond for institutioner som de betaler til proportionalt med deres størrelse. Denne skal ideelt set oprettes på fælleseuropæisk plan
- ❓ At Danmark skal deltage i den Europæiske Bankunion og derigennem indføre Basel III kravene som praksis for danske finansielle institutioner, dog under hensyntagen til særlige danske institutioner som Realkreditforeninger

Gennemsigtighed og ansvarlighed

For at sikre et finansielt system der er så retfærdigt som muligt, er det vigtigt at det er både gennemsigtigt og mødes med krav om ansvarlighed. Vi ønsker at opnå dette, ved at stille bagmændene bag svindel og hvidvask personligt til ansvar i en større grad end det i dag er muligt. Når en veluddannet medarbejder i en finansiell institution beslutter sig for at bidrage til hvidvask eller skattesvindel er det kalkuleret kriminalitet med profitmaksimering for øje. Der er brug for en større grad af personligt ansvar da det kan opvejes mod det potentielle udbytte. Denne straf skal ramme personligt, og ikke kunne bæres af organisationen de arbejder for. Derudover ønsker vi at styrke EU-apparaturet for bekæmpelse af skattely gennem bedre registre over lande, der snyder, og

de værdipapirer der snydes med. Dette ønsker vi at kombinere med en periode hvor fortidige svindlere kan melde sig selv og betale deres skat uden yderligere straf for at mindske mængden af sager der skal indledes under de strammere regler. Slutteligt skal denne lovgivning have flere midler til at blive håndhævet - og styrkes gennem en mærkning for forbrugere der tydeliggør hvilke institutioner der driver god praksis på området. Vi vil både straffe og nudge bankerne så de holder sig på dydens side.

Radikal Ungdom mener derfor

- ❓ At det i højere grad skal gøres muligt at straffe personer direkte ansvarlig for hvidvask og skattely med f.eks. personlige bøder og fængselsstraf, eller fratagelsen af retten til at drive praksis som revisor og advokat
- ❓ At lande på EUs sortliste for skattely-lande fortsat skal presses og udsættes for sanktioner
- ❓ At der skal indføres et europæisk register over værdipapirer så det er tydeligt om papirer flyttes i skattely
- ❓ At OECDs kriterier for udlevering af bankoplysninger skal revurderes så det bliver nemmere for medlemslande at opdage skattesvindel
- ❓ At der fra lovens stramning skal oprettes en frit-lejde periode på 6 måneder, hvor enhver kan betale tidligere undgået skat uden straf
- ❓ At der skal afsættes flere penge til at håndhæve denne lovgivning
- ❓ At der skal indføres en europæisk standard og dertilhørende mærkning for gennemsigtighed i bankverdenen som skal bruges til at vise forbrugere hvilke banker der gør en indsats over for hvidvask og skattesvindel

Kvik- og forbrugslån

Radikal Ungdom mener generelt ikke, at staten skal regulere de kontrakter som individer indgår. Vi må dog erkende, at der er problemer med de kvik- og forbrugslån vi har i dag. Alt for mange, især unge, ender som dårlige betalere med stor gæld.

I stedet for at forbyde lån, formelt eller i praksis med et for lavt renteloft, ønsker vi at lave mere elegante indgreb. Vi vil gerne forbedre håndhævelsen af den karenperiode der i dag skal være på 48 timer fra en kontrakt indgås til pengene er hos forbrugeren. Oven i det, skal kviklånsvirksomhederne i højere grad benytte de registre der findes for dårlige betalere før de udsteder lån. Vi er enige med FinansDanmark om at de bør kunne bruge de allerede eksisterende

rammer rettere end at oprette et helt nyt system. Vi vil gøre det tydeligere hvor dyrt det er at tage et kviklån, og mindske fristelsen: Det nylige reklameforbud skal gælde alle kviklån, ikke kun dem med ÅOP over 25%, og når man tager et lån skal den samlede pris for lånet oplyses ved siden af den månedlige indbetaling og størrelsen - hvis lånet ikke har en løbetid, så den gennemsnitlige betaling for andre kunder. Dette skal ikke gøres med småt i bunden, men markedsføres grafisk ens med lånets størrelse. Slutteligt vil vi have et forbud mod at sælge forbrugslån sammen med forbrugsgoder, så man ikke kan købe ting på afbetaling direkte gennem f.eks. elektronikvirksomheder både i fysiske butikker og online. Det tror vi på vil få forbrugere til at reevaluere deres dyre køb før de gældsætter sig selv.

Derfor mener Radikal Ungdom

- ❓ At den nuværende ordning for kviklån med et loft på 35% er et acceptabelt kompromis mellem tilgængeligheden af lån og de sociale hensyn.
- ❓ At regler for karenperiode efter optagelsen af et kviklån skal håndhæves skarpere
- ❓ At kviklånsvirksomheder skal pålægges, i samarbejde med allerede eksisterende registre over dårlige betalere, at forbedre deres kreditvurdering af nye kunder.
- ❓ At forbuddet mod reklamer for kviklån skal udvides til alle typer kviklån
- ❓ At kviklånsvirksomheder skal pålægges at oplyse den samlede pris for lånet lige så tydeligt som lånets størrelse og de månedlige indbetalinger
- ❓ At forbrugslån aldrig skal kunne købes på samme sted, fysisk eller digitalt, som forbrugsgoder

En grøn og retfærdig finansiel sektor

De seneste år er finansielle institutioner i stigende grad blevet mødt med krav om at tage et større bæredygtigt og socialt ansvar. Radikal Ungdom ser positivt på dette, men vi ønsker ikke at detailregulere det ved lov. Vi vil opstille mekanismer der hjælper virksomhederne med selv at gøre dette. Først og fremmest vil vi tydeliggøre hvilke virksomheder der opfylder ambitiøse krav om ansvarlighed med en fælles europæisk mærkningsordning. Vi håber dette vil gøre det nemmere for forbrugere at vælge bæredygtige institutioner, og vi ser det som et pejlemærke for hvor vi placerer statslige investeringer.

Skattesystemet mener vi som udgangspunkt er tilstrækkeligt og retfærdigt såfremt vi kan slå hårdt ned på skattely og svindel. Vi støtter ikke en europæisk skat på finansielle transaktioner, da vi mener en sådan er grundlæggende misforstået i dens formål og effekt. Med en skat på finansielle transaktioner, ofte fejlagtigt kaldt en Tobin-skat, vil vi blot flytte handlen til aktiebørser i udlandet - som f.eks. London, efter Brexit, hvilket ikke er ønskværdigt. Derudover er vi ikke for et loft over direktørers lønninger, men støtter dog det nuværende bonusloft, da det er med til at regulere risiko ved at gøre det mindre attraktivt at træffe kortsigtede beslutninger for virksomhedsledere. Vi mener dog ikke det er statens rolle ellers at blande sig i lønnen mellem aktionærer og deres direktører.

Radikal Ungdom mener derfor:

- ❓ At der indføres en fælleseuropæisk mærkning for social, klima og miljømæssig bæredygtighed. Alle finansielle institutioner, der investerer i virksomheder skal pålægges at angive denne.
- ❓ At offentlige institutioner kun benytter finansielle institutioner med et højt-mærket niveau
- ❓ At systemet for beskatning af finansielle institutioner hvor værdistigningen beskattes ikke reformeres på nuværende tidspunkt, og der altså derfor ikke indføres en europæisk skat på finansielle transaktioner
- ❓ At det nuværende loft over bonusser i den finansielle sektor skal strømlines så det gælder alle finansielle institutioner, men at et loft over grundlønnen er en dårlig idé

Programmet er vedtaget på Hovedbestyrelsesmøde 3, d. 6.-8. marts 2020